

Протокол № 2

засідання робочої групи з питань захисту професійної діяльності журналістів та свободи слова

24.10.2019

м. Одеса,
вул. Канатна, 83
третій поверх,
зала засідань, 11.00-13.00

Головував: Свічинський В.С. – заступник голови обласної державної адміністрації, голова робочої групи

Присутні: члени робочої групи, запрошені та учасники засідання (за окремим списком)

На засіданні присутні 20 осіб відповідно до списку:

№ з/п	ПІБ	Посада
1.	Свічинський Віталій Сергійович	заступник голови обласної державної адміністрації, голова робочої групи
2.	Сенча Сергій Анатолійович	тимчасово виконуючий обов'язки начальника управління комунікацій та інформаційної політики обласної державної адміністрації, заступник голови робочої групи
3.	Полторак Ольга Миколаївна	завідувач сектору взаємодії із засобами масової інформації управління комунікацій та інформаційної політики обласної державної адміністрації, заступник голови робочої групи
4.	Коваль Інна Іванівна	провідний спеціаліст сектору взаємодії із засобами масової інформації управління комунікацій та інформаційної політики обласної державної адміністрації, секретар робочої групи
5.	Болган Валерій Сергійович	головний редактор видання «ІзбірКом», член робочої групи
6.	Васілашко (Герєга) Олена Сергіївна	головний спеціаліст відділу комунікацій з громадськістю управління комунікацій та інформаційної політики обласної державної адміністрації, член робочої групи
7.	Чебан Олексій Олександрович	головний спеціаліст відділу взаємодії з правоохоронними органами управління оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами Департаменту з питань цивільного захисту, оборонної

		роботи та взаємодії з правоохоронними органами обласної державної адміністрації
8.	Кобильніков Олексій Борисович	депутат Одеської обласної ради VII скликання, член робочої групи
9.	Попик Анастасія Сергіївна	головний спеціаліст відділу комунікацій з громадськістю управління комунікацій та інформаційної політики обласної державної адміністрації, член робочої групи
10.	Форосяк Руслан Миронович	член робочої групи
Запрошені:		
11.	Букач Володимир Миколайович	член Національної спілки журналістів України
12.	Виноградова Ірина Миколаївна	старший слідчий в особливо важливих справах організаційно-методичного відділу слідчого управління Головного управління Національної поліції в Одеській області
13.	Каневський Кім Борисович	заслужений журналіст України
14.	Огренич Наталія Григорівна	журналіст
15.	Работін Юрій Анатолійович	голова правління Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України
16.	Штекель Михайло Леонідович	кореспондент української редакції «Радіо Свобода»
Учасники засідання:		
17.	Галантер Олександр Ісакович	член Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України
18.	Дідуренко Світлана Валеріївна	адвокат
19.	Люмкіс Павло Павлович	оператор Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України
20.	Сопельник Олександр Валентинович	член Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України

Порядок денний:

1. Вступне слово голови робочої групи.

Свічинський Віталій Сергійович – заступник голови обласної державної адміністрації (питання соціальної сфери та суспільної комунікації), голова робочої групи

(регламент до 5 хвилин)

2. Стан та проблеми із забезпечення безпеки професійної діяльності журналістів та працівників ЗМІ в області, можливі шляхи їх вирішення.
Сенча Сергій Анатолійович – тимчасово виконуючий обов'язки начальника управління комунікацій та інформаційної політики обласної державної адміністрації
(регламент до 10 хвилин)
3. Про стан розгляду справ щодо перешкоджання професійній діяльності представників засобів масової інформації в Одеській області.
Виноградова Ірина Миколаївна – старший слідчий в особливо важливих справах організаційно-методичного відділу слідчого управління Головного управління Національної поліції в Одеській області
(регламент до 15 хвилин)
4. Про звернення щодо конфлікту між кореспондентом Української редакції Радіо Свобода М. Штекелем та міським головою Одеси Г. Трухановим.
Штекель Михайло Леонідович – кореспондент Української редакції Радіо Свобода
(регламент до 5 хвилин)
5. Про звернення Ю. Работіна, голови правління Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України, стосовно листа громадської організації «Народне бюро розслідувань» до міжнародних організацій з проблем протиправних дій щодо журналістів в Одеській області.
Работін Юрій Анатолійович – голова правління Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України
(регламент до 5 хвилин)
6. Про звернення щодо нападу на члена Національної спілки журналістів України В. Букача.
Букач Володимир Миколайович – член Національної спілки журналістів України
(регламент до 5 хвилин)
7. Про звернення заслуженого журналіста України К. Каневського щодо реорганізації Одеської обласної державної телерадіокомпанії, звільнення співробітників та розподілу державного майна.
Каневський Кім Борисович – заслужений журналіст України
(регламент до 5 хвилин)
8. Про звернення журналіста та правозахисника О. Орлова щодо кримінальних проваджень, пов'язаних з перешкоджанням журналістській діяльності.
Орлов Олександр Олександрович – журналіст, правозахисник
(регламент до 5 хвилин)
9. Про звернення журналіста Н. Огреніч щодо кримінального провадження, пов'язаного з перешкоджанням журналістській діяльності.
Огреніч Наталія Григорівна – журналіст
(регламент до 5 хвилин)
10. Різне.

Розгляд питань порядку денного:

1. По першому питанню порядку денного.

Вступне слово голови робочої групи.

СЛУХАЛИ: Свічинського В.С., який привітав присутніх та розпочав засідання робочої групи. Запропонував одразу перейти до третього питання порядку денного про стан розгляду справ щодо перешкоджання професійній діяльності представників засобів масової інформації в Одеській області.

ВИРІШИЛИ:

1. Заслухати доповідача з третього питання порядку денного.

2. По третьому питанню порядку денного

Про стан розгляду справ щодо перешкоджання професійній діяльності представників засобів масової інформації в Одеській області.

СЛУХАЛИ:

Виноградову І.М., яка доповіла, що протягом 2019 року у провадженні підпорядкованих слідчих підрозділів Головного управління Національної поліції в Одеській області (далі – ГУНП в Одеській області) перебувало 95 кримінальних проваджень за фактами вчинення злочинів стосовно журналістів, із них розпочато у 2019 році 25 кримінальних проваджень, направлено до суду з обвинувальним актом – 4, закрито за ст. 284 КПК України – 14.

За станом на 17.10.2019 проводиться досудове розслідування у 71 кримінальному провадженні зазначеної категорії, 39 з яких розпочато за фактом перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та інших злочинів щодо журналістів у зв'язку із здійсненням ними законної професійної діяльності (за ст. 171 КК України – 30, за ст. 345-1 КК України – 9), у тому числі 14 кримінальних проваджень розпочато у 2019 році.

Крім того, у слідчому управлінні ГУНП в Одеській області постійно ведеться контроль щодо недопущення випадків невірної кваліфікації правопорушень, учинених відносно працівників ЗМІ, з урахуванням внесених змін до Кримінального кодексу України відповідно до Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення захисту професійної діяльності журналістів» від 04.02.2016 № 993-УІІ.

Стан досудового розслідування у кримінальних провадженнях за вказаними фактами перебуває на постійному контролі керівництва слідчого управління ГУНП в Одеській області, організовуються їх вивчення та заслуховування, надається необхідна практична та методична допомога у розслідуванні, а також вказівки у порядку ст. 39 КПК України.

Також продовжується співпраця з представниками журналістської спільноти щодо проведення робочих зустрічей для обміну та опрацювання інформації щодо порушень прав журналістів, обговорення проблемних питань, які виникають під час здійснення досудового розслідування.

Щодо конфлікту між кореспондентом Української редакції Радіо Свобода М. Штекелем та Одеським міським головою Г. Трухановим: 29.12.2018 слідчим відділом Хмельницького відділу поліції Малиновського відділу поліції в місті Одеса ГУНП в Одеській області за вказаним фактом розпочато кримінальне провадження № 12018161470002451 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 171 КК України. На теперішній час досудове розслідування у зазначеному кримінальному провадженні триває.

Щодо нападу на члена Національної спілки журналістів України В. Букача: 01.08.2017 слідчим відділом Овідіопольського відділу поліції ГУНП в Одеській області за вказаним фактом розпочато кримінальне провадження № 12017160380001631 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 15, ч. 3 ст. 345-1 КК України. На теперішній час досудове розслідування у зазначеному кримінальному провадженні здійснюється у слідчому управлінні ГУНП в Одеській області.

Щодо звернення журналіста та правозахисника О. Орлова стосовно кримінальних проваджень, пов'язаних з перешкоджанням журналістській діяльності:

1) 18.05.2017 слідчим відділом Київського відділу поліції в місті Одеса ГУНП в Одеській області розпочато кримінальне провадження № 12017160480001875 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 28 ч. 3, п.6 ч. 2 ст. 115, п.8 ч. 2 ст. 115, п.11 ч.2 ст. 115, п.12 ч.2 ст. 115 КК України; на теперішній час досудове розслідування у зазначеному кримінальному провадженні здійснюється у слідчому управлінні ГУНП в Одеській області;

2) слідчим управлінням ГУНП в Одеській області здійснювалось досудове розслідування у кримінальному провадженні № 4201816000000261 від 14.03.2018 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 348-1 КК України, за результатами якого 18.07.2019 прийнято рішення про закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України;

3) слідчим управлінням ГУНП в Одеській області здійснювалось досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42018161010000087 від 15.03.2018 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 365 КК України, за результатами якого 27.06.2019 прийнято рішення про закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України;

4) 26.05.2016 слідчим відділом Малиновського відділу поліції в місті Одеса ГУНП в Одеській області розпочато кримінальне провадження № 12016160000000324 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 129 КК України, на теперішній час досудове розслідування у зазначеному кримінальному провадженні триває;

5) слідчим відділом Малиновського відділу поліції в місті Одеса ГУНП в Одеській області здійснювалось досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42017160000000571 від 03.05.2017 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 296 КК України, за результатами якого 23.05.2019 прийнято рішення про закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України;

б) слідчим відділом Приморського відділу поліції в місті Одеса ГУНП в Одеській області здійснювалось досудове розслідування у кримінальному провадженні № 4201716000000647 від 19.05.2017 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 129 КК України, за результатами якого 25.07.2019 прийнято рішення про закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України.

Щодо звернення журналіста Н. Огренич стосовно кримінального провадження, пов'язаного з перешкоджанням журналістській діяльності: 28.11.2017 слідчим відділом Портофранківського відділу поліції Приморського відділу поліції в місті Одеса ГУНП в Одеській області розпочато кримінальне провадження № 12017162500003408 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 125 КК України. 07.03.2018 досудове розслідування у зазначеному кримінальному провадженні закінчено та направлено до суду з обвинувальним актом.

Відповідно п. 11 ст. 56 КПК України, потерпілий має право ознайомитись з матеріалами кримінального провадження, звернувшись до слідчого.

Відповідно до вимог статей 303-307 КПК України, скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора розглядаються суддею місцевого суду за правилами судового розгляду.

ВИСТУПИЛИ:

Форосяк Р.М. зазначив, що загроза життю журналіста може бути спричинена і з інших мотивів, наприклад, особистих, а не лише з метою перешкоджання журналістській діяльності. Також, проблема полягає у тому, що у багатьох кримінальних справах немає судових розглядів, тому і складається враження, що слідство затягується. Можливо, потрібно налагодити комунікацію з прокуратурою та іншими органами, щоб у подальшому дане питання так гостро не стояло.

Свічинський В.С. відмітив, що є кримінальні справи, щодо яких зібрані усі відповідні матеріали і в наявності всі необхідні документи, у яких чітко зазначено, що журналіст дійсно є зареєстрованим працівником редакції, але ці справи тягнуться довгий час.

Виноградова І.М. зауважила, що на контролі ГУНП в Одеській області знаходяться справи, відповідно до яких слідчі по півроку від самих заявників-журналістів не можуть отримати свідчення для подальшої роботи.

Свічинський В.С. зазначив, що потрібно увести в систему організацію засідань робочої групи раз на два місяці, щоб мати можливість обговорювати проблемні питання, які виникають у слідства в роботі з заявами, та вживати можливих заходів.

Форосяк Р.М. доповнив, що досить часто журналісти, виконуючи свої професійні обов'язки, ставали учасниками подій.

Болган В.С. зауважив, що в законодавстві немає визначення того, як журналіст стає учасником подій.

Свічинський В.С. зазначив, що неетична і некоректна поведінка журналіста, яка не завдає фізичної шкоди представнику правоохоронних органів, не є приводом для того, щоб представник правоохоронних органів проявляв агресію у відповідь. А це означає, що питання у демократичній

державі можуть задавати і громадяни, і представники журналістської спільноти. Це питання окремо можна винести на наступне обговорення.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.
2. Запропонувати Одеській регіональній організації Національної спілки журналістів України публічно розповсюджувати заяви щодо нападів на журналістів при виконанні ними своїх службових обов'язків, активізувати взаємодію з поліцією шляхом сприяння передачі заяв від потерпілих журналістів до слідчих органів.
3. Рекомендувати ГУНП в Одеській області налагодити дієву взаємодію з представниками ЗМІ, використовуючи наявні державні механізми забезпечення участі інститутів громадянського суспільства у вирішенні суспільно важливих проблем.

3. По четвертому питанню порядку денного.

Про звернення щодо конфлікту між кореспондентом Української редакції Радіо Свобода М. Штекелем та міським головою Одеси Г. Трухановим.

СЛУХАЛИ: Штекеля М.Л., який повідомив, що він разом зі своїм захисником написали скаргу на слідчого, який займається розслідуванням його справи, тому що змушені самотійно збирати докази по даній справі. Вже скоро буде 10 місяців як надано звернення до поліції, але постійно доводиться наштовхуватись на бездіяльність слідства. За цей термін можна було встановити, чи є в даній справі обставини злочину, чи ні.

ВИСТУПИЛИ:

Свічинський В.С. зазначив, якщо немає у справі складу злочину, то такі справи потрібно закривати і намагатись відійти від практики затягування слідства.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.

4. По п'ятому питанню порядку денного.

Про звернення Работіна Ю.А., голови правління Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України, стосовно листа громадської організації «Народне бюро розслідувань» до міжнародних організацій з проблем протиправних дій щодо журналістів в Одеській області.

СЛУХАЛИ: Работіна Ю.А., який доповів, що стосовно протиправних дій проти журналістів Одеська регіональна організація Національної спілки журналістів України зверталась до міжнародних інстанцій, на що отримано відповіді, які були долучені до відповідного звернення. 10.10.2019 отримано відповідь від ГУНП в Одеській області стосовно протиправних дій проти журналіста 7-го каналу, але у даній відповіді не зазначено ні прізвищ, ні фігурантів. Це не сприятно, адже все має бути прозоро. На сьогоднішній день статистика з розслідувань дуже низька і все ж таки є Конституція та

відповідні закони, які повинні захищати журналістів, але на практиці вони не працюють.

ВИСТУПИЛИ:

Свічинський В.С. зазначив, що 06.11.2019 у м. Київ відбудуться парламентські слухання, на яких за можливістю дані проблемні питання будуть озвучені.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги

5. По шостому питанню порядку денного.

Про звернення щодо нападу на члена Національної спілки журналістів України В. Букача.

СЛУХАЛИ: Букача В.М., який повідомив, що з даного питання було отримано відповіді з міжнародних інстанцій, які додаються до звернення. За поданою заявою до поліції уже більше 2,5 років ведеться слідство, а результату й досі немає. Крім того, слідство працювало дуже погано, постійно потрібно було цікавитись їхньою роботою, щоб отримати певний результат. Проблеми були навіть зі складанням фотороботу, раз за разом доводилось наштотуватись на різні відмови.

ВИСТУПИЛИ:

Дідуренко С.В. зазначила, що на сьогоднішній день є два кримінальні провадження. Перше кримінальне провадження було відкрите ще у 2017 році за фактом заподіяння тілесних ушкоджень, коли пан Букач перебував у відрядженні до державного підприємства «Одеський торговельний порт «Чорноморськ». Наступне кримінальне провадження було відкрито у березні 2019 року. На сьогоднішній день справа по першому кримінальному провадженню перебуває у слідчому управлінні ГУНП в Одеській області. Від слідчого потерпілий (Букач В.М.) дізнався, що була проведена та завершилася судово-медична експертиза. За наслідками експертизи встановлено середню ступінь важкості при тому, що потерпілий є інвалідом другої групи внаслідок травми, яку він отримав при нападі. І лише після того, як це питання було порушено, слідчий призначив повторно судово-медичну експертизу. І знову ж таки з власної ініціативи активізовано судово-медичну експертизу, надано всі необхідні медичні довідки. Вже пройшло багато часу і досить важко щось встановити. По другій справі було скасовано службове відрядження вже після того, як потерпілий перебував у лікарні, і не надано жодних службових документів з відділу кадрів для розслідування, незважаючи на ухвалу суду. Бажано, щоб розслідування велися у терміни, передбачені процесуальним законодавством.

Свічинський В.С. додав, що робочу групу слід сприймати як майданчик для донесення інформації до правоохоронних органів. Будемо сподіватись, що співпраця в такому форматі приведе до певних результатів.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.

6. По сьомому питанню порядку денного.

Про звернення заслуженого журналіста України К. Каневського щодо реорганізації Одеської обласної державної телерадіокомпанії, звільнення співробітників та розподілу державного майна.

СЛУХАЛИ: Каневського К.Б., який доповів, що вже півтора року пройшло з того часу, як переформовано Одеську обласну державну телерадіокомпанію у філію ПАТ «НСТУ» «Одеська регіональна дирекція». На початку усіх перетворень йшлося саме про створення на базі Одеської обласної державної телерадіокомпанії суспільного телебачення, а не повного його виключення з життя області. У цих перетвореннях постраждав як колектив, так і якість телебачення.

ВИСТУПИЛИ:

Свічинський В.С. запропонував звернутися до обласної державної адміністрації з офіційним зверненням щодо порушеного питання.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.

7. По восьмому питанню порядку денного.

Про звернення журналіста Огреніч Н.Г. щодо кримінального провадження, пов'язаного з перешкоджанням журналістській діяльності.

СЛУХАЛИ: Огреніч Н.Г., яка доповіла, що слідством Портофранківського відділу поліції ГУНП в Одеській області її справа з 2017 року навмисно затягувалась при наявності усіх доказів. І лише після втручання адвоката справу було передано до суду. У суді справа знаходиться уже два роки і постійно приходять відписки.

ВИСТУПИЛИ:

Свічинський В.С. зазначив, що судова реформа не має відношення до місцевих органів влади. Дійсно хотілося б знайти механізми взаємодії з судами. Спектр повноважень обмежений, але є можливість офіційно звертатися до судів у порядку взаємодії з ГУНП в Одеській області.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.
2. Провести наступне засідання робочої групи через 2 місяці.
3. Управлінню комунікацій та інформаційної політики обласної державної адміністрації переглянути склад робочої групи та запросити на наступне засідання представника прокуратури.

Голова

Віталій СВІЧИНСЬКИЙ

Секретар

Інна КОВАЛЬ

